

sátorosok kívül sátor alatt ne árulhassanak, azaz hogyha sátorát akar csinálni, hát az többi között *nyilat vessen*, ha pedig az nyilvető sátorosok kívül akar árulni és lerakodni, sátorát ne csináltathasson a *kádas*, hanem ha hó vagy eső esnék olyankor valami ponyvát vagy gyékényt szabad legyen marhája felett felvounni vagy teríteni, hogy kárt ne valljon. Az *nyilvető sátoros kalmárnak* pedig ne legyen szabad sátora kívül másutt *fejér marhával* kihordozkodni sátorából vagy egyéb derék marhákkal, hanem *istranggal . . . vakaróval; gyepölével, kenőcsessel*, ehhez hasonló marhával 25 d. bírsága legyen ezeknek; *ha ki elhagyit nyilas helyet*, másnak szabad legyen réa állani!“

DR. TAKÁTS SÁNDOR.

Kassa városa az 1696-ik évben. A szepesi kamara az 1696-ik évben felsőbb rendeletre felhivta Kassa városa tanácsát, hogy a város gazdasági állapotáról tegyen jelentést. A városi tanács hivatalos — latin — nyelven válaszolt, melyet magyar fordításban adunk. A jelentés első pontja szerint a város külterületén három nyomású gazdálkodást űztek. Kettőnek fekvése sík; néha a Hernád folyó rendkívüli áradása ellepi s közepes termékenységűnek mondható. A harmadiknak fekvése dombos s a közepesen alul jövedelmez. Átlag minden negyedik-ötödik évben trágyáztatnak. — 2. A szőlőművelés hanyatlóban van, mert az utóbbi öt évben alig volt termés. — 3. A város alatt fekvő kertekben első sorban káposztát s egyéb konyhaveteményeket termesztnek. A szőlőkben levő gyümölcsfákat a tanuló ifjúság s a katonaság dézsmálja. — 4. A szénatermő rétek nem megvetendő területet alkotnak, azonban a katonaság, főként tisztjeik lovaikkal és egyéb barmaikkal lelegeltetik. — 5. A város területén levő épületek kimutatása alább következik. — 6. A polgárságnak szabadalma van saját termésű borainak kimérésére és tüzhelyükön pálinkát főzhetnek. — 6. A kereskedelem élénk s kivált borral nagy kereskedést űznek. — 8. A lakosság sokféle mesterséget űz; azonban a mesterek az adóteher s a katonatartás miatt elszegényednek.

Kimutatás a házak számáról:

A falakon belül levő házak száma	Földszintes közepes kőház	12
az első negyedben	„ keskeny és szűk	22
a másodikban	„ alacsony	32
a harmadikban	„ düledező	12
a negyedikben		<hr/>
	Összesen	83
A házak összes száma a belvárosban		294
Egyemeletes (duarum contiguationum) nagy, tágas kőház	Emeletes <i>faház</i>	9
Egyemeletes közép	Földszintes „	32
„ keskeny és szűk	Hitvány (gasulae infimae)	22
„ düledező	Romladozó	25
Összesen	Összesen	<hr/> 88

Van még azonfelül romladozó, gazdátlan 52.

A házak összes száma 346.

A házak jövedelmezőségének mértéke abban rejlik, hogy tulajdonosa mennyi bort és égett bort árul.

A katonaság száma 1204.

A katonaságra tett kiadás 5384 rajnai forint.

A művelés alatt levő szőlők száma 67.

A pusztán álló szőlők száma 117.

A művelés alatt álló jobb földek területe 1999³/₄ kassai köblös.

A kevésbé termékenyek területe 275 kassai köblös.

Összesen 2225³/₄ kassai köblös.

A talakon kívül álló házak száma 61.

A majorokban levő házak és csűrök száma 33.

Konyhakertek száma 45.

Káposztáskertek száma 28.

Rétek száma 28.

A kereskedők, névszerint Carove, Grasz és Schnayder, boroszlói és bécsi árúkkal kereskednek, míg Lengyelországgal borral.

Bérelt helyiségekben szintén hárman üznek kisebbszerű kereskedést.

A kiskereskedők, szatócsok száma tíz.

A vászonnal, marhával kereskedők száma tizenegy.

A jelentés, melynek eredetije Kassa városa levéltárában, 18597. sz. alatt őriztetik, ezzel végezt ér.

KEMÉNY LAJOS.

A Nádasdyak dunántúli vámhelyeinek jövedelme 1566-ban. Földesuraink 1848. előtt a vámokból igen tekintélyes jövedelmet húztak, úgy, hogy a királyi kisebb haszonvételek közül ennek megszerzése rendszerint busásan behozta a megszerzésre fordított áldozatnak és fáradságnak árát. Ennek igazolásul álljon itt a Nádasdyak lövői, soproni és czenki vámjainak egy évi jövedelme.¹⁾

A lövői vám 1566 február 1-től szeptember 29-ig	13 frt 14 dénárt
jövedelmezett, legalább ennyit szállított be Lángh Tamás vámos.	
A soproni úgynevezett „Keresztes vám“ ugyanezen esztendő márczius 5-től november 19-ig	10 frt 77 dénárt
jövedelmezett Boz Gergely vámszedő vallomása szerint.	
A czenki vám jövedelmezett legjobban. Itt Káldi Péter deák vámos hetenként január 3-tól december 29-ig szállítja be a vámbevételt, melynek összege	94 frt 63 dénár.
A legkisebb tétel április 21-én: 24 dénár, a legnagyobb forgalmat pedig a november 24-ike előtti hétben érték el, a mikor 13 frt 50 dénár a pénzbevétel.	

Összesen tehát 118 frt 54 dénár.

1) (Orsz. Levéltár. N. R. A. 977 : 2.)